

Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi tarafından 28-29 Mayıs tarihinde Kayseri’de düzenlenen “Yaygın Din Eğitiminin Sorunları” sempozyumunda Prof. Dr. M. Faruk Bayraktar’ın “Kur’an Kurslarının Sorunları ve Geleceği” başlıklı tebliğini MÜZAKERE¹

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan, öncelikle hepimizi sevgi ve saygı ile selamlıyorum.

Müzakereye başlarken Sayın Hocamı bu doyurucu tebliği için tebrik ediyorum, kendisine teşekkürlerimi sunuyorum. Gerçekten Hocam, 1992’de yayımlanan çalışması ile Kur'an kursları konusunda yeterli bilgi birikimine sahip bir kişidir. Bu tebliğ yeni bilgi ve gözlemlerle desteklenmiştir.

Tebliğde Kur'an kurslarının sorunları sistematik olarak ele alınmış ve çözüm önerileri sıralanmıştır. Ben burada tebliğe eleştiriden çok bazı noktaları biraz daha açarak katkılarda bulunacağım.

Kur'an kursu öğreticilerinin öğretmenlik bilgilerinin eksik olması önemli bir konudur. Bu konuda yeni atamalarda ilâhiyat fakültesi mezunlarının ataması yapılması şart görünüyor. Bunun yanında mevcut öğreticilerin hizmet içi eğitimleri önemlidir. İmkanlar ölçüsünde öğreticilerin uzun süreli hizmet içi eğitimden geçirilmeli hedef olmalıdır. Ancak özellikle bayan öğreticileri uzun süreli ve başka şehirlerde kurs veya seminere almak oldukça sorunludur. Hatta görev yaptıkları şehirlerde bile hizmet içi eğitimde zorluklar yaşanmaktadır. Birçoğu evli ve öğleden sonralarını çalışmayacak şekilde düzenleyen öğreticiler için hizmet içi eğitim çalışmalarının eylül ve ekim ayları içinde yapılmasının uygun olacağını düşünüyorum. Bilindiği gibi eylül ve ekim aylarında Kur'an kurslarına öğrenci kayıtları yapılmaktadır. Birçok kursta öğrencilerin toplanması yaklaşık ekim ayının sonunu bulmaktadır. Bu durumdan yararlanarak bu aylarda kurslarda iki saatlik bir dersten sonra öğreticiler iki üç saatlik bir hizmet içi kurs veya seminerine alınabilirler. Böylece hem kurslar kapanmamış hem de öğreticiler eğitilmiş olurlar. Hizmet içi eğitim çalışmalarında İlahiyat Fakülteleri ile işbirliği yapmanın önemini de bir daha hatırlatmakta yarar vardır.

Kur'an ezberleme ve hıfza çalışma konusunda görsel ders araçlarından yararlanmak önemlidir. Hocamın tekliflerinin değerlendirilmesinin iyi olacağını düşünüyorum. Ders programı ve ders kitabında değişiklik ihtiyacı konusunda hocama katılıyorum. İlgilerinin görüş ve önerilerinin de alınarak hem programın hem de kitabın yenilenmesinde yarar vardır. Ders araçları konusunda çok pahalı olmayan CD kullanımının yaygınlaştırılması için çalışmalar

---

¹ Bu MÜZAKERE, Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi tarafından Kayseri’de 28-29 Mayıs 2002 tarihlerinde düzenlenen "Yaygın Din Eğitiminin Sorunları Sempozyumu"nda, Prof.Dr. Mehmet Faruk Bayraktar'ın "Kur'an Kurslarının Sorunları ve Geleceği İle İlgili Bazı Düşünceler" başlıklı tebliğine yapılmıştır.

yapılmalıdır. Yapılacak program çalışmasında dinî musiki dersinin ilavesinin çok yararlı olacağını düşünüyorum. Bu konuda İlâhiyat Fakültelerindeki din eğitimi bilimcileri olarak Diyanet İşleri Başkanlığına yardıma hazır olduğumuzu bildirmek istiyorum.

İstekli, başarılı olan hafız öğrencilerin İmam-Hatip Liselerine yönlendirilmesi konusu da çok önemlidir. Çünkü bir ilâhiyatçı için hafız olmanın önemi tartışılmaz. Yeni düzenlemelerden sonra hafızlık yapmak oldukça zor olduğu için mevcut hafızlarımızın kıymeti bilmemiz lazım. Geçenlerde öğrencilerimizle bir geziye gitmiştik. Orada bir grup öğretmenle tanıştık. İçlerinden bir bayan öğretmen, bizim ilâhiyatçı olduğumuzu öğrenince kendisinin de İmam-Hatip Lisesi mezunu, hafız olduğunu ve şu anda bir ilköğretim okulunda sınıf öğretmeni olarak görev yaptığını söyleyince çok üzüldüm. Keşke böyle kızlarımız ilâhiyatta okusalar ve kendi alanlarında çalışsalar diye düşündüm. Bu nedenlerle hafızlarımızın ilâhiyat alanında çalışmaları konusunda hepimiz elimizden geleni yapmalıyız.

Tebliğde Kur'an kurslarının geleceği ile ilgili yapılan yeniden yapılanma önerisinin bence çok önemli hatta adeta bir devrim niteliğinde olduğunu düşünüyorum. Şu anda kurslar, birer örgün eğitim kurumu/okul gibi çalışmaktadır. Halbuki kurslar birer yaygın eğitim kurumudur. Bilindiği gibi son düzenlemelerle mevcut durumu devam ettirmek zor görünmektedir. Bu nedenle Diyanet İşleri Başkanlığı, halkımızın mevcut dinî bilgi birikimleri ve isteklerini dikkate alarak çeşitli konularda, değişik zamanlarda ve değişik seviyelerde kurslar açmak üzere yeni bir yapılanmaya gitmelidir. Çünkü insanlarımızın bir kısmı, Kur'an okumayı biraz bilmekte ve tecvit öğrenmek istemekte, bir kısmı sadece ezber yapmak istemekte, diğer bir kısmı sadece dinî bilgilerini geliştirmek istemektedir. O hâlde, Kur'an kursları yabancı dil kurslarında olduğu gibi ikişer üçer aylık kur esasına göre düzenlenebilir. Kurs zamanı konusunda haftanın her günü ve günün her saatinde kurs açılabilir. Böylece akşam saatleri ve hafta sonu kursa gelme imkanı bulanlar için de şans tanınmış olur.

Son olarak, tebliğde üzerinde durulan kurslarda sosyal ve kültürel faaliyetlerin yapılması ile ilköğretim okullarından ve halk eğitim merkezlerinden yararlanmanın da önemli olduğunu vurgulamak istiyorum.

Beni sabırla dinlediğiniz için hepinize teşekkür eder, saygılar sunarım.

Doç. Dr. Mehmet Zeki AYDIN²

---

² Sivas CÜ İlâhiyat Fakültesi Din Eğitimi Ana Bilim Dalı öğretim üyesi. www.mehmetzekiaydin.com Email : mehmetzekiaydin@gmail.com